

Anförande hållet av Olof Sjöstrand j:r vid släktmötet i Skirö 5 september 1998

Vi har i år förlagt vårt släktmöte till trakten kring Skirö, därför att flera av våra förfäder levat och verkat här. Den tidigast kände förfadern i Skirö är bonden Sven i Millebo. Millebo ligger ca 5 km väster Skirö kyrka. Han levde i mitten av 1600-talet och hans ättlingar var kyrkoherdar och prostar just här i Skirö i en följd i tre generationer. Deras verksamhet varade i över hundra år - från 1694 till 1798. Först i raden av präster var Sven i Millebos son, Israel Millenius, som efterträdde av mågen Benedictus Norlin, som i sin tur efterträdde av dennes son Johannes Norlin. Vi skall nu bege oss på en resa bakåt i tiden, se bif släkttavla från sid 1 i Släktkrönikan.

Vi börjar med syskonens farmor FM Ulrika Spånberg, gift med Johan Wilhelm Sjöstrand, kyrkoherde i Lenhovda.

FMM hette Anna Sara Norlin, gift med Jonas Spånberg, mästern i L:a Spånshult, nära Barnarp och Norrahammar. En son till dem var manufaktursmed och två av deras söner startade och var delägare i Norrahammars bruk. FMM Anna Sara Norlin var dotter till vår gamle bekant FM MF Bengt Norlin och FM MM Sara Christina Almqvist - Norlin.

FM MF Bengt Norlin var född i Skirö Prästgård - nu är vi alltså framme på vår tidsresa. Han blev sedermera Rector scholae i Jönköping och kyrkoherde i Barnarp, se bif släkttavla sid 7 i Släktkrönikan.

FM MM Sara Christina Almqvist - Norlin utgör vår förbindelse med den stora Almqvistska släkten, som vi ägnat oss åt vid släktmötena på Visingsö 87 och på Västana slott, i Gränna 92. Vid det senare släktmötet besökte vi Ölmstad-gården, varifrån en annan anfader Harald Almqvist kommer. Se släkttavla sid 7a (ej bifogad här). Vår äldsta rot i Skirö är således Sven i Millebo - FM MF FM FF, dvs 8 generationer bakåt från syskongenerationen räknat. Vi kusiner får lägga till en generation, kusinbarnen, dvs sysling-generationen får lägga till två generationer och brylling-generationen följaktligen tre.

Det här är emellertid inte det längsta vi kommer bakåt. Det finns linjer där vi från syskonen kommer 12 generationer bakåt. Det är via den av Gösta framhävda Anna Kylandra vi kommer 12 generationer tillbaka till Hans Bothvidsson, borgmästare i Norrköping på slutet av 1400 - talet! Se sid 7e i Släktkrönikan (ej bifogad här).

Nu åter till Skirö. Haqvin Spegel - känd psalmförfattare - utnämndes 1693 till kyrkoherde i Skirö, men dog samma år i maj på resan till Skirö. I stället utnämndes Israel Millenius, Sven i Millebos son och som namnet säger från Millebo. Israel Millenius gick i Växjö gymnasium, prästvigdes 1678 och blev först komminister i Lannaskede, men fick frånträda tjänsten, därför att han miste synen. Trots detta blev han kyrkoherde i Skirö 1694. Han dog 1716. Således verkade han under Karl XI och Karl XII. Gift med Susanna Herlin. De fick 5 barn, 4 döttrar och en son.

Israel Millenius efterträdde av mågen Benedictus Norlin, född 1676. Han förenade i sitt namn både moderns Catarina Normans och svärmoderns Susanna Herlins efternamn på ett som jag tycker fyndigt och måhända även listigt vis. Benedictus Norlin var kyrkoherde och sedermera även prost i Skirö 1716 - 1752, dvs under 4 regenter - Karl XII, Ulrika Eleonora, Fredrik I och Adolf Fredrik Om Benedictus Norlin sades det att han visade sannskyldig gudsfruktan ifrån barndomen och in i döden. Han sjöng sin älsklingspsalm t o m i sömnen. Led av djup melankoli sedan 1727. Gift med Christina Millenia, dotter till företrädaren. De fick en dotter och 4 söner, alla blev kyrkoherdar. Äldste sonen Johannes blev kyrkoherde just här i Skirö, Israel i Göteryd, Birger i Tolg och yngste brodern Anders efterträdde äldste brodern Johannes i Skirö.

Johannes Norlin tillträdde ämbetet efter sin far 1754 och satt kvar till sin död 1787. Hans tjänstgöring varade under två konungar - Adolf Fredrik och Gustav III. På den tiden pensionerades inte prästerna utan satt kvar i prästgårdarna. På ålderns höst hade de många gånger hjälppräster, som skötte verksamheten. Johannes Norlin efterträdde emellertid som redan nämnts av sin yngste broder Anders 1788, som verkade till 1798. Millenius - Nordin - epoken varade som redan nämnts i över hundra år från 1694 - 1798.

Johannes Norlin ansågs vara en god predikant av den ortodoxa riktningen. Han och hans maka Ulrika Oxelgren - Norlin fick 13 barn, av vilka dock några dog som små enligt Skirö-krönikan.

Ulrika Oxelgren - Norlin från den kända prästsläkten Oxelgren var mycket skicklig i vävning och förde vävtraditioner från såväl fäderne som möderne vidare. Hennes mor Elisabet Rogberg - Oxelgren tillhörde den ävenledes kända prästsläkten Rogberg.

I Boken om Skirö beskrivs Ulrika och Johannes Norlins prästhem: "Från detta stora prästhem utgick en stark aktivitet av olika slag. Utom prostens starka personlighet och duglighet var prostinnan en synnerligen produktiv och verksam människa. Hennes anteckningar från prästgårdslivet i Skirö har av amanuensen P G Wistrand publicerats i Fataburen 1911. - - - Ulrika Oxelgren-Norlins inventeringslistor var synnerligen intressanta. De visade prov på vilka mängder vävnader, speciellt flamsk vävnad, en prästfru på den tiden kunde åstadkomma. På många håll, privat och i kyrkor, finns ännu flamska vävnader som vävts i det Norlinska prästhemmet i Skirö. Bouppteckningen av 1788, året efter prostens död, upptar bland mycket annat 'soffa flämsk, 8 fåtöljer i flämskt, 3 dussin (!) stolar, flämska, 6 kullerstolar, flämska, samt åtskillige flämska bordtäcken, 3 flämska vävstolar'. Prostinnan ägde flera gårdar, däribland Sandvik i Skärstad, där hennes far Magnus Oxelgren varit kyrkoherde och prost. På Sandvik fanns utom allt annat av vävnader även vävda tapeter. - - -

I Skirö kyrka skall finnas en bokdyna ur samlingen som återger Lammet med korsfanan enligt Skirö-boken. Den skall vara daterad 1762 och skall vara försedd med Ulrika Oxelgrens och Johannes Norlins initialer. (Emellertid kände inte den i kyrkans historia mångkunnige klockaren Rude Ståhlgren till denna bokdyna. Däremot kunde vi vid söndagens kyrkobesök i vapenhuset beundra ett korsstygnarbete av Ulrika Oxelgrens hand). I Värnamo kyrka skall

finnas ett antependium, skänkt av prosten D. Ståhl, ättling till prostinnan och verksam också i Skirö. I Nordiska Museet finns en stolsitsvävnad från skiröprostinnans hem. Detta vävintresse var så starkt, att prästhemmen fortsatte i dessa spår ända in på slutet av 1800 - talet. Det kan nämnas, att Stenbergska väveriet i Jönköping, som i lång tid höll på med konstvävnad, var en direkt arvinge till de Oxelgrenska och Rogbergska vävnadstraditionerna."